Національний університет «Львівська політехніка» Кафедра програмного забезпечення

Курсова робота з дисципліни «Бази даних» спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» (ІІІ курс ІІ семестр 2024-25 навчальний рік)

ОСНОВНІ ЕТАПИ ПРОЕКТУ

- 1. Вибір та аналіз предметної області
- 2. Пошук джерела початкових даних
- 3. Опис бізнес-процесів, для яких проектується система
- 4. Визначення функцій інформаційної системи
- 5. Формулювання завдання на курсовий проект
- 6. Концептуальне моделювання предметної області
- 7. Обрання технологій і архітектури програмного забезпечення
- 8. Розробка схеми реляційної бази даних
- 9. Розробка елементів інтерфейсу користувача
- 10. Розробка процедур, класів, шаблонів програмного коду
- 11. Розробка програми завантаження початкових даних
- 12. Створення та внесення тестових даних
- 13.Складання пояснювальної записки
- 14. Демонстрація процедури ініціалізації бази даних
- 15. Демонстрація роботи налаштованої системи
- 16. Демонстрація моделей даних, файлів вихідного коду
- 17. Створення презентації із описом проекту
- 18. Доповідь по слайдах презентації

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 1. Визначення предметної області
  - а. В межах обраної теми встановлюється 2-3 бізнес-процеси та зв'язані з ними події, що відбуваються періодично.
  - b. База даних зберігає загальну (наприклад, довідники міст і країн), поточну (наприклад, зареєстровані клієнти і замовлення) інформацію, накопичує характеристики відповідних подій.
  - с. Предметна область має 6-8 пов'язаних сутностей. Хоча б 1 має відповідати події, що регулярно повторюється та містить атрибути дати та часу, важливі числові метрики.
  - d. Не слід обирати область із великою кількістю зв'язків або сутностей. Зайве ускладнення процесів та обмежень, що можуть існувати в обраній області, ускладнює моделювання.

е. Підтримка процесів діяльності підприємства або реєстрація економічних подій не є обов'язковою вимогою. Темою може бути сфера будь-яких знань, що оперує загальними термінами, фіксує зв'язки та спостерігає явища.

2. Моделювання бази даних

- а. Створені моделі мають відповідати призначенню інформаційної системи. Всі включені сутності та атрибути повинні використовуватись у розробленій програмі.
- b. Діаграми сутність-зв'язок мають бути створені на етапі концептуального проектування та відповідати текстовому опису основних понять предметної області.
- с. Схема основної бази даних повинна бути нормалізованою, наявні невідповідності І, ІІ та ІІІ н.ф. мають бути обґрунтовані.
- d. Кількість спроектованих таблиць від 10 до 15, обмеження на кількість полів в таблиці не більше 10.
- е. Обмеження цілісності даних, тригери та процедури повинні визначатись правилами бізнес-логіки. Загальна кількість таких об'єктів в базі даних від 3 до 5.
- f. Використані індекси мають бути обґрунтовані із точки зору типових запитів користувача. Кількість індексів від 3 до 5.
- g. Обрані первинні дані для завантаження мають зберігатись мінімально у 3 таблицях розробленої бази даних, мати обсяг від 1000 записів. Дозволяється штучне поєднання різних джерел даних та генерування невистачаючих атрибутів.

3. Розробка інформаційної системи

- а. Загальною метою ϵ підтримка визначених бізнес-процесів із точки зору обробки відповідної інформації.
- b. Застосування 3-рівневої клієнт-серверної архітектури із реалізацією основної бізнес-логіки на сервері.
- с. Взаємодія із користувачем відбувається за допомогою графічного інтерфейсу, адаптованого для перегляду та маніпулювання даними, що визначають поточний стан бізнес-процесів.
- d. Структура інтерфейсу складається із декількох розділів, які відповідають основному призначенню системи.
- е. Зручне внесення нових даних із перевіркою встановлених обмежень. Інформування користувача у разі невідповідності.
- f. Редагування даних з дотримання вимог цілісності та зв'язності. Можливість видалення помилково внесених відомостей.
- g. Використання транзакцій, обмеження доступу для неавторизованих користувачів.
- h. Виконання додаткових функцій над даними, що зберігаються в системі, відповідно до індивідуальних вимог.

ФУНКЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

- 1. Оптимальне, структуроване зберігання інформації в реляційній СУБД відповідно до потреб предметної області.
- 2. Зчитування та завантаження даних для 3-5 таблиць із зовнішнього файлу, первинне заповнення тестовими даними решти таблиць шляхом випадкової генерації за правилами.
- 3. Засоби внесення, редагування, отримання з фільтрацією, пошуку, виведення даних через візуальний інтерфейс користувача. Врахування великих обсягів даних, що вже зберігаються у системі.
- 4. Розбиття інтерфейсу на модулі або розділи відповідно до способів опрацювання даних мінімум 3 різних за структурою.
- 5. Табличне подання інформації користувачу мінімум для 3 сутностей. Консолідоване, інтегроване виведення властивостей декількох зв'язаних сутностей мінімум 1 сторінка.
- 6. Реалізація засобу агрегованого перегляду даних або формування заведених звітів з можливістю визначити часовий діапазон та встановити інші обмеження. Представлення даних у графічній або табличній формі мінімум 1 сторінка.
- 7. Реалізація моделі обмеження доступу користувачів на основі 3 заданих на стороні СУБД ролей. Аутентифікація користувачів за власними обліковими даними.
- 8. Експорт накопичених даних, що відповідають 3-5 сутностям та стану 1 бізнес-процесу, у файл CSV, XML, JSON або RDF-формату.

ОДНА ДОДАТКОВА ФУНКЦІЯ НА ВИБІР

- 1. Розробка API-інтерфейсу для інтеграції із зовнішніми системами. Підтримка 1 запиту на додавання, 1 на отримання інформації у форматі визначеної структури. Схему формату створити в окремому файлі.
- 2. Інтеграція із динамічним джерелом даних за допомогою підключення системи до зовнішнього АРІ. Автоматичне оновлення БД за розкладом або на вимогу.
- 3. Збереження протоколу дій користувачів при управлінні даними. Інструмент отримання зрізу протоколу за обраний період часу, генерація сповіщень при виявленні підозрілих дій.
- 4. Керування ролями доступу та користувачами системи. Редагування відповідних відомостей спеціальними командами СУБД.
- 5. Реалізація багатомовного інтерфейсу та підтримка багатомовного контенту (вмісту) бази даних. Пропонування автоматичного перекладу введених текстових описів.
- 6. Управління структурою даних. Створення нових полів або додаткових характеристик сутностей. Автоматична адаптація інтерфейсу.

- 7. Інтерактивне візуальне представлення стану бізнес-процесу. Підключення бізнес-аналітики із відповідним сховищем даних.
- 8. Синхронна (одночасна) підтримка граф-орієнтованої БД. Забезпечення узгодженості даних із реляційною моделлю.
- 9. Застосування інтелектуальних алгоритмів обробки поточної інформації із внесенням результатів до БД відповідної структури. Виведення в інтерфейсі системи результатів, прив'язаних до основних даних.

ЗМІСТ ЗАПИСКИ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ

- 1. Вимоги до форматування записки
  - а. Формат сторінки A4, поля: ліве 25 мм, праве 10 мм, верхнє 20 мм, нижнє 20 мм.
  - b. Горизонтальні відступи абзаців 1,25 см, вертикальні відсутні, рядок із заповненням по ширині аркуша.
  - с. Нумеровані та марковані списки мають відступ ліворуч -1,25 см, спеціальний навислий відступ -1,0 см.
  - d. Гарнітура тексту Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5. Гарнітура коду Courier New, розмір 8, інтервал 1,0.
  - е. Номер сторінки розміщується у верхній правій частині аркуша.
  - f. Жирним шрифтом позначаються заголовки розділів та підрозділів. Курсив або підкреслення застосовується для виділення важливого фрагменту в тексті.
  - g. Порожні рядки використовуються лише на початку підрозділу та наприкінці сторінки, щоб перенести перший рядок абзацу.
  - h. Схеми та діаграми у тексті центруються та знизу мають підпис відповідно до поточного розділу як «Рис. 1.1. Назва діаграми». Рамка навколо рисунка не застосовується.
  - i. Таблиці у тексті позначаються номером у поточному розділі як «Таблиця 1.1.» із правим рівнянням. Заголовок таблиці подається по центру наступного рядка, за яким іде таблиця в одинарній рамці. Розмір та гарнітура шрифту зберігаються, але інтервал може бути зменшений.
  - ј. Слід коректно використовувати і розрізняти символи тире, дефісу та переносу. Лапки «» для фрагментів тексту українською мовою, "" для другого рівня цитування.
  - к. Посилання на джерела та літературу пронумеровані у [], перелік яких має бути поданий у відповідному додатку.
  - 1. Значення скорочень та абревіатур при перший згадці у тексті мають бути розкритими одразу у дужках.
  - m. Слід уникати англомовних транслітерованих термінів, якщо існує загальноприйнятий український аналог.

2. Зміст пояснювальної записки

- а. Розділ 1. Аналіз предметної області та постановка завдання
  - і. Опис предметної області (актуальність теми, визначення важливих понять, встановлення обсягів аналізу)
  - іі. Вимоги до обробки даних (характеристика розглянутих бізнес-процесів, способів накопичення та аналізу даних)
  - ііі. Постановка завдання (призначення інформаційної системи, ролі потенційних користувачів, перелік функцій)
- Розділ 2. Розробка моделей зберігання даних
  - і. Концептуальне проектування (взаємозв'язки та характеристики понять, що описані в базі даних)
  - ii. Вимоги до системи накопичення даних (оцінка обсягів даних, частота додавання, очікувані запити та вибірки, обмеження доступу тощо)
  - ііі. Логічне проектування схеми бази даних (домени, таблиці)
  - іv. Реалізація процедур бізнес-логіки (тригери, процедури)
  - v. Використані інші моделі даних (формати та засоби інтеграції, допоміжні внутрішні структури тощо)
- с. Розділ 3. Розробка програмного коду
  - і. Обґрунтування обраної архітектури (тип, мова програмування, система баз даних, протоколи обміну)
  - іі. Структурна модель інформаційної системи
  - ііі. Призначення модулів та компонентів системи
  - іv. Опис реалізації функцій системи
  - v. Опис реалізації елементів інтерфейсу
- d. Розділ 4. Опрацювання даних
  - і. Характеристика первинного джерела (структура, обсяг, оцінка об'єктивності даних)
  - іі. Опис процесу генерації тестових даних
  - ііі. Алгоритм трансформації даних при завантаженні
  - iv. Додаткові алгоритми обробки даних
- е. Розділ 5. Функціональні можливості
  - і. Опис інтерфейсу у відповідності до бізнес-процесів
  - іі. Засоби аналітичного представлення даних
  - ііі. Засоби експорту даних (обмеження, формат файлу)
  - іv. Особливості додаткових реалізованих функцій
- f. Висновки
  - і. Встановлені недоліки
  - іі. Перспективи покращення
- g. Список літератури
- h. Додатки
  - і. Скирпт створення бази даних
  - іі. Скрипт завантаження первинних даних
  - ііі. Програмний код реалізації бізнес-логіки
  - iv. Код побудови інтерфейсу користувача

3. Зміст презентації для доповіді

- а. Вступ, актуальність теми
- b. Огляд об'єктів предметної області
- с. Взаємодії в розглянутих бізнес-процесах
- d. Вимоги користувачів згідно ролям доступу
- е. Концептуальна модель даних
- f. Спрощена схема бази даних
- g. Додаткові елементи бази даних
- h. Структура інформаційної системи
- і. Призначення компонентів та модулів
- ј. Характеристика первинного джерела даних
- к. Відповідність інтерфейсу бізнес-процесам
- 1. Аналітичні можливості системи
- т. Огляд додаткових функцій
- п. Висновки